

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.12.2002
KOM(2002) 723 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**om foranstaltninger til gennemførelse af EF-traktatens artikel 299, stk. 2: regionerne i
den yderste periferi**

1. INDLEDNING

Siden vedtagelsen af Kommissionens rapport af 14. marts 2000 om foranstaltninger til gennemførelse af artikel 299, stk. 2: regionerne i Den Europæiske Unions yderste periferi¹ har Kommissionen hvert halve år forelagt Det Europæiske Råd en rapport (status og udsigter) om de foranstaltninger, der skal træffes for at afbøde disse regioners alvorlige og vedvarende handicap og bidrage til deres økonomiske og sociale udvikling. Disse foranstaltninger er fortsat nødvendige, da regionerne i den yderste periferi endnu har et betydeligt udviklings efterslæb, selv om dette dog er blevet mindre takket være de gennemførte foranstaltninger.

I afsnit 58 i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 21. og 22. juni 2002 i Sevilla opfordres Rådet og Kommissionen til at uddybe gennemførelsen af artikel 299, stk. 2, og vedtage passende foranstaltninger, der tager hensyn til regionernes særlige behov, herunder især på transportområdet og i forbindelse med reformen af regionalpolitikken. Ved samme lejlighed opfordrede Det Europæiske Råd Kommissionen til at fremlægge en ny rapport, som bygger på en samlet og sammenhængende tilgang til den særlige situation, som regionerne i den yderste periferi befinder sig i, og foreslå måder, hvorpå denne situation kan afhjælpes.

I andet halvår 2002 har Kommissionen fortsat det arbejde, den iværksatte efter fremlæggelsen af rapporten fra marts 2000. Kommissionen har noteret sig konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i juni 2002 og har truffet forberedelser til udarbejdelsen af den ventede samlede rapport, der eventuelt vil blive ledsaget af forslag. Kommissionen har bl.a. videreført partnerskabsforbindelserne med regionerne i den yderste periferi og truffet foranstaltninger til at sikre, at den interne koordinering af Kommissionens initiativer fortsætter.

Denne rapport er dog ikke den overordnede rapport, der som foreslået af Det Europæiske Råd i Sevilla skal følge op på rapporten fra marts 2000, men derimod den halvårslige rapport, hvori der gøres status over de forskellige EF-politiske foranstaltninger, der er vedtaget i andet halvår 2002. Den rapport, Det Europæiske Råd anmodede om i Sevilla, kan nemlig først udarbejdes, når resultaterne af samrådene og udvekslingerne med regionerne i den yderste periferi foreligger, og når de pågældende medlemsstater som bebudet har forelagt Kommissionen deres memoranda i første halvår 2003. Endvidere må den samlede strategi, Det Europæiske Råd efterlyste i Sevilla, nødvendigvis bygge på de hovedlinjer, der vil blive fastlagt i 2003 med hensyn til artikel 299, stk. 2's institutionelle fremtid og med hensyn til den regionalpolitik, der skal føres fra 2006.

Dette er baggrunden for, at denne rapport koncentrerer sig om de vigtigste aspekter af den udvikling, regionerne i den yderste periferi har gennemlevet i andet halvår 2002, mens den samlede rapport, som vil følge de retningslinjer, Det Europæiske Råd foreslog i Sevilla, vil foreligge i slutningen af 2003.

¹ KOM(2000) 147 endelig udg.

Det skal desuden erindres, at Fællesskabet tager hensyn til de problemer, der søges løst ved EF-traktatens artikel 299, stk. 2, i de politikker, der vedtages med hjemmel i andre artikler i traktaten, hvilket vil fremgå af denne rapport. Da rapporten ikke har til formål at fastlægge retsgrundlaget for de EF-retsakter, der vedtages i fremtiden, skal nedenstående redegørelse ikke opfattes som en foregribelse af valget af retsgrundlag for de i redegørelsen omhandlede retsakter, der skal vedtages.

2. TRADITIONELLE PRODUKTER

2.1. På landbrugsområdet skal nævnes Kommissionens nylige meddelelse om midtvejsrevisionen af den fælles landbrugspolitik ("mid term review – MTR"²). Landbrugsreformen har til formål dels at løse de problemer, der er opstået i de seneste år, dels at afslutte den reformproces, der blev startet i 1992 og fortsatte med Agenda 2000. Reformen tager sigte på at konsolidere landdistriktudviklingen som anden søjle i den fælles landbrugspolitik, hvor de fælles markedsordninger repræsenterer den første søjle.

Regionerne i den yderste periferi er i tvivl om, hvorledes denne reform vil berøre dem. Kommissionen understreger dog, at den såvel i forbindelse med MTR som generelt under iværksættelsen af den fælles landbrugspolitik vil følge retningslinjer, der tager hensyn til den særlige situation, disse regioner står i. Foranstaltningerne til gennemførelse af reformen forventes fastlagt i første halvår 2003.

Med hensyn til foranstaltningerne vedrørende de traditionelle produkter erindrer Kommissionen om, at Rådet i 2001 vedtog forordninger vedrørende POSEI-programmernes landbrugsforanstaltninger³. Forordningerne bekræftede reformprocessen med henblik på at støtte landbruget i regionerne i den yderste periferi. Kommissionen har iværksat disse reformer i 2001 og 2002.

Reformerne og deres konsekvenser for de fælles markedsordninger for landbrugsprodukter i regionerne i den yderste periferi har særlig betydning på tre områder, nemlig ris, sukker og bananer.

Med hensyn til ris agter Kommissionen som led i MTR at forelægge Rådet forslag til nye foranstaltninger.

Hvad angår sukker finder Rådets nye forordning fra 2001 samt de særlige foranstaltninger, der er indført ved POSEI-forordningerne, anvendelse, og de ved disse forordninger videreførte produktions- og prisgarantier, der er forlænget indtil 2006, støtter ligeledes produktionen af sukkerroer og -rør i regionerne i den yderste periferi. Kommissionen vil i 2003 forelægge Rådet en rapport om eventuelle nye retningslinjer, der skal gælde på dette område efter 2006.

² Kommissionens meddelelse af 28.7.2002 (KOM(2002) 394 endelig udg.).

³ Rådets forordning (EF) nr. 1452/2001 POSEIDOM, nr. 1453/2001 POSEIMA, nr. 1454/2001 POSEICAN af 28.6.2001, EFT L 198 af 21.7.2001, s. 11, 26 og 57, samt Rådets forordning (EF) nr. 1455/2001 af 28.6.2001, EFT L 198 af 21.7.2001, s. 54, og Rådets forordning (EF) nr. 1447/2001 af 28.6.2001, EFT L 198 af 21.7.2001.

De spørgsmål, der er opstået på bananområdet, vedrører Fællesskabets bananimport fra tredjelande, den fælles markedsordning og ordningen med udligningsstøtte til producenter.

Hvad angår importen fra tredjelande blev der i 2001 indgået en aftale med USA og Ecuador, som stabiliserer samhandelen, gør det muligt at opretholde ordningen med udligningsstøtte og indeholder bestemmelser om overgang til en toldordning fra og med 2006. Beslutningen om aftalens ikrafttrædelse er indeholdt i Rådets forordning (EF) nr. 2587/2001 af 19. december 2001⁴ om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer. Ifølge artikel 32 i forordning (EØF) nr. 404/93⁵ om den fælles markedsordning for bananer skal Kommissionen inden den 31. december 2004 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om, hvordan den fælles markedsordning for bananer fungerer, eventuelt ledsaget af passende forslag. Kommissionen vil tillige i god tid forelægge Rådet de nødvendige forslag med henblik på fastlæggelsen af den told, der skal gælde, når den fase, der udelukkende vedrører told, indledes senest den 1. januar 2006.

Udligningsstøtten til Fællesskabets bananproducenter vil fortsat give EF-producenterne en indkomstgaranti. Ordningen med udligningsstøtte er effektiv og sikrer producenterne en produktionsindtægt, dog kun for produktionen op til et bestemt niveau. For at afhjælpe problemerne i forbindelse med den senere tids prisfald for bananer og støtte de EF-producenter, der rammes heraf, økonomisk, har Kommissionen i november 2002 foreslået forvaltningskomitéen en forhøjelse af forskudsbetalingerne til bananproducenterne. Forslaget er blevet godt modtaget, men for så vidt angår de supplerende betalinger kan der først tages stilling til producenternes anmodning i 2003.

Med hensyn til de strukturpolitiske undtagelser på landbrugsområdet har de forordninger, der blev vedtaget i juni 2001, ført til krav fra de pågældende medlemsstater, som har bevirket, at Kommissionen har ændret programmeringerne. For de selvstyrende portugisiske regioner Azorerne og Madeira indebærer ændringen bl.a. en forhøjelse af støtteniveauet for visse typer foranstaltninger (højst 75% for investeringer i landbrugsbedrifter og investeringer i virksomheder, der forarbejder og afsætter landbrugsprodukter), en forhøjelse af støttebeløbene (for foranstaltningen til beskyttelse af søerne på Azorerne) samt en smidiggørelse af betingelserne for at opnå skovbrugsstøtte (spørgsmålet om de offentlige organers støtteberettigelse). Endvidere er EF-støttesatsen blevet hævet fra 35% til 50% af de samlede støtteberettigede omkostninger for investeringer i SMV'er og fra 75% til 85% for landbrugsmiljøforanstaltninger. Hvad angår De Kanariske Øer har ændringen af programmeringen medført en forhøjelse af støtteniveauet (højst 75%) for foranstaltninger vedrørende investeringer i SMV'er, der forarbejder og afsætter lokale landbrugsprodukter.

⁴ Forordning (EF) nr. 2587/2001 af 19.12.2001, EFT L 345 af 29.12.2001, s.13.

⁵ Forordning (EØF) nr.404/93 af 13.2.1993, EFT L 47 af 25.2.1993, s.1.

2.2. På fiskeriområdet har andet halvår 2002 været præget af arbejdet med reformen af fiskeripolitikken⁶. Det er meningen, at denne reform skal føre til en politik, der såvel miljømæssigt som økonomisk og socialt kan sikre en bæredygtig udvikling af fiskerisektoren, og som bygger på foranstaltninger, der sikrer et ansvarligt fiskeri, økonomisk levedygtighed og konkurrenceevne samt en rimelig levestandard for de fiskeriafhængige befolkningsgrupper. Kommissionen har ved sin meddelelse af 28. maj 2002 fremlagt et handlingsprogram, hvori den ud over at fremhæve nødvendigheden af at sikre bevarelsen af ressourcerne og anvende principperne for god regeringsførelse bl.a. foreslår en ny ramme for bevarelse og forvaltning af ressourcerne, en styrkelse af de tekniske bevarelsesforanstaltninger, en ny fiskerflådepolitik, nye lovgivningsforanstaltninger vedrørende kontrollen med fiskeriaktiviteterne, nye strategier for akvakultur og fjernfiskeri samt initiativer til fremme af den sociale dialog.

I forberedelserne til reformen af den fælles fiskeripolitik er der altid taget hensyn til de ultraperifere regioners særlige karakter, især fordi fiskeriet har så stor betydning for disse regioner. Grønbogen om den fælles fiskeripolitiks fremtid⁷ indeholder forslag vedrørende de foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af ressourcerne, der skal træffes (eventuel modulering af foranstaltningerne under hensyntagen til de særlige forhold i de enkelte regioner og de ressourcemæssige variationer fra region til region) og vedrørende den fælles politiks sociale og økonomiske dimension, der skal styrkes for at støtte disse regioner (forpligtelse til at fremlægge forslag og i givet fald vedtage nye foranstaltninger). Disse holdninger kom klart til udtryk i det dokument, Kommissionen forelagde Det Europæiske Råd i Sevilla om gennemførelsen af EF-traktatens artikel 299, stk. 2.

De grundige drøftelser mellem Kommissionen og repræsentanterne for disse regioners fiskerisektor om de særlige forhold i regionerne gør det muligt under reformen af den fælles fiskeripolitik og i overensstemmelse med Kommissionens forpligtelser på dette område at tage hensyn til regionernes særlige situation.

Kommissionen har fortsat gennemgangen af den nationale støtte til fiskerisektoren på baggrund af retningslinjerne fra 2001⁸, som indeholder en udtrykkelig henvisning til regionerne i den yderste periferi.

Hvad angår den ordning for godtgørelse af de meromkostninger ved afsætning af visse fiskerivarer fra Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og de franske oversøiske departementer Guyana og Réunion, der er en følge af disse områders beliggenhed i Fællesskabets yderste periferi, som var blevet forlænget indtil den 31. december 2002⁹, har Kommissionen færdiggjort evalueringsrapporten og udarbejdet et passende forslag til den ordning, der skal gælde fra 1. januar 2003.

⁶ Meddelelse fra Kommissionen om reformen af den fælles fiskeripolitik af 28.5.2002 (KOM(2002) 181 endelig udg.).

⁷ KOM(2001) 135 endelig udg. af 20.3.2001.

⁸ EFT C 19 af 20.1.2001, s.7.

⁹ Rådets forordning (EF) nr. 579/2002 - EFT L 89 af 5.4.2002, s. 1.

Med hensyn til de strukturpolitiske undtagelser henledes opmærksomheden på, at Rådets forordning (EF) nr. 2792/99 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet er blevet ændret¹⁰, idet maksimumssatserne for støtte fra Det Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet er blevet justeret for at tage hensyn til de særlige problemer i regionerne i den yderste periferi. På denne baggrund har medlemsstaterne i andet halvår 2002 foretaget ændringer i programtillæggene for disse regioner.

3. INSTRUMENTERNE TIL STØTTE FOR DEN ØKONOMISKE UDVIKLING

De socioøkonomiske parametre i den anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed og den årlige tilpasning af disse data viser, at de forskellige regioner i den yderste periferi udvikler sig vidt forskelligt.

I perioden 1995-1999 udviklede BNP pr. indbygger sig således i forhold til EF-gennemsnittet (EUR=15): De Kanariske Øer fra 75% til 79%, Guadeloupe uændret 56%, Martinique fra 63% til 65%, Guyana fra 59% til 52%, Réunion fra 53% til 48%, Azorerne fra 50% til 53% og Madeira fra 63% til 71%.

Dette viser, at det er lykkedes for De Kanariske Øer og Madeira at indsnævre forskellen mellem deres økonomier og økonomien i resten af EU. Dette gælder imidlertid ikke for andre regioner, hvis BNP ikke har ændret sig eller endog er faldet (f.eks. Guyana og Réunion).

Hvad angår BNP pr. indbygger vil forskellene mellem regionerne i den yderste periferi ikke blive mindre efter udvidelsen til 27 medlemsstater. Dette resultat er baseret på en statisk analyse/fremskrivning af de seneste disponible statistiske oplysninger om BNP pr. indbygger for 1997-1998-1999.

Også hvad angår beskæftigelsesudviklingen er situationen meget forskellig.

Situationen er stadig meget dårlig for Réunion, Guyana og Guadeloupe. I 2001 var arbejdsløsheden for Réunion 33,3% (befolkning: 713 000 indbyggere), Guyana 20,5% (befolkning: 158 000 indbyggere), Guadeloupe 29% (befolkning: 426 000 indbyggere) og Martinique 26,3% (befolkning: 383 000 indbyggere).

Situationen er fortsat vanskelig på De Kanariske Øer (arbejdsløshed på 13,1%, befolkning på 1 658 000 indbyggere).

Situationen er til gengæld gunstig på Azorerne (arbejdsløshed på 2,2%, befolkning på 234 000 indbyggere) og Madeira (arbejdsløshed på 2,8%, befolkning på 240 000 indbyggere).

Disse forskelle i arbejdsløshedstallene vil fortsætte også efter en udvidelse.

¹⁰ Rådets forordning (EF) nr. 1451/2001 af 28.6.2001 - EFT L 198 af 21.7.2001, s.9.

- 3.1. Regionalpolitikens bidrag til den sociale og økonomiske udvikling i regionerne i den yderste periferi er meget væsentlig. For det første modtager disse regioner EF-støtte som mål 1-regioner og som højt prioriterede områder i samhørighedspolitisk sammenhæng. Hertil kommer, at Kommissionen lægger meget stor vægt på at anerkende regionernes særlige handicap. Dette bekræftes af, at der i Rådets forordning (EF) 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond¹¹ er indføjet et kvalitativt kriterium. Efter forslag fra Kommissionen er der nemlig i artikel 2, som fastlægger, hvad der skal forstås ved naturkatastrofer, ud over de kvantitative kriterier baseret på skadens omfang målt i absolutte tal eller i procent af BNI indført et kvalitativt kriterium. Dette kvalitative kriterium er baseret på, hvor stor en del af befolkningen i regionen der er berørt af naturkatastrofen, og i hvor høj grad regionens økonomiske stabilitet bringes i fare. Kriteriet har stor betydning for regionerne i den yderste periferi, hvor skaderne som følge af naturkatastrofer muligvis ikke opfylder de kvantitative kriterier i denne artikel. Dette er også årsagen til, at det i artikel 2 udtrykkeligt bestemmes, at midlerne fra fonden fortrinsvis skal ydes til afsides beliggende eller isolerede regioner, som øsamfund og regioner i den yderste periferi, jf. traktatens artikel 299, stk. 2.**

I en undersøgelse af den sociale og økonomiske situation for øregioner og især regionerne i den yderste periferi, som er gennemført på Kommissionens initiativ, fremhæves også den særlige situation, disse regioner befinder sig i. Faktisk er et helt kapitel i undersøgelsen helliget regionerne i den yderste periferi. Kommissionen gennemgår for tiden resultaterne af denne undersøgelse, som eventuelt vil blive suppleret af nye undersøgelser, der skal danne grundlag for den rapport, der skal udarbejdes om den samlede strategi for regionerne i den yderste periferi i 2003.

Kommissionen vil i sine overvejelser om den fremtidige regionalpolitik tage hensyn til disse analyser og undersøgelser. Den økonomiske og sociale samhørighedspolitik midler og indsatsområder er fastlagt indtil 2006, men den nært forestående udvidelse vil medføre dybtgående ændringer af denne politik.

Kommissionen har derfor indledt meget brede drøftelser med regionale og lokale repræsentanter samt repræsentanter for organisationer om den fremtidige samhørighedspolitik, og disse drøftelser vil fortsætte, ligesom der vil blive fremsat forslag. Der skal bl.a. fremsættes forslag til objektive og retfærdige løsninger, der særlig tager hensyn til de specifikke handicap, der gør sig gældende i regionerne i den yderste periferi.

- 3.2. På statsstøtteområdet erindrer Kommissionen om, at begrebet “beliggenhed i den yderste periferi” blev indført i 2000 ved ændringen af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte¹².**

Ved denne ændring henvises der udtrykkeligt til EF-traktatens artikel 299, stk. 2. Der gives mulighed for at godkende driftsstøtte i de regioner i den yderste periferi, der er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c). Reglerne for, hvornår denne støtte er forenelig med Fællesskabet, er gunstigere end de regler, der

¹¹ Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11.11.2002, EFT L 311 af 14.11.2002, s. 3.

¹² EFT C 258 af 9.9.2000, s. 5.

gælder for regioner, der ikke har status som regioner i den yderste periferi eller regioner med svag befolkningstæthed, og giver bl.a. mulighed for at godkende driftsstøtte, der ikke er både degressiv og tidsmæssigt begrænset.

De fleste af de anmeldte støtteordninger for regionerne i den yderste periferi er blevet godkendt af Kommissionen efter en foreløbig gennemgang, der er afsluttet med vedtagelsen af en beslutning om ikke at rejse indsigelser og ikke indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

Kommissionen har noteret sig den resolution om statsstøtte, der blev vedtaget i La Palma i oktober 2002 af formændene for regionerne i den yderste periferi, og formændenes opfordring til Kommissionen om at fortsætte overvejelserne om tilpasning af reglerne til de særlige forhold i disse regioner.

- 3.3. På skatteområdet har Kommissionen fremlagt flere forslag til foranstaltninger, der er blevet vedtaget af Rådet i 2002. Således vedtog Rådet den 20. juni 2002 en beslutning om indtil den 31. december 2011 at bemyndige de spanske myndigheder til at indrømme fuldstændig fritagelse for eller reduktion af en afgift med betegnelsen "Arbitro sobre las importaciones y entregas de mercancías en las Islas Canarias (AIEM)" for produkter opført på en udtømmende liste over lokalt fremstillede produkter, der er indeholdt i bilaget til beslutningen. Den fuldstændige fritagelse eller reduktionen må ikke overstige henholdsvis 5%, 15% eller 25%, afhængig af produkterne¹³. Ved denne beslutning er der taget hensyn til de særlige handicap, som hæmmer industriproduktionen i regionerne i den yderste periferi, og til nødvendigheden af at støtte de vareproducerende sektorer for at sikre diversificeringen af økonomien.**

Hvad angår de franske oversøiske departementer modtog Kommissionen i marts 2002 en anmodning fra de franske myndigheder om videreførelse i en periode på ti år fra 1. januar 2003 af særtoldordningen, der udløber den 31. december 2002. Kommissionen er for tiden ved at gennemgå anmodningen sammen med de franske myndigheder. Kommissionen har anmodet om en række oplysninger til brug for behandlingen af anmodningen. Samtlige oplysninger, der er nødvendige for at fastlægge den fremtidige ordning, forventes fremlagt af de franske myndigheder i første kvartal 2003, og Kommissionen vil på dette grundlag i løbet af 2003 udarbejde et forslag til en varig EF-regulering af særtoldordningen.

Men for at sikre kontinuiteten med den nuværende ordning vedtog Kommissionen den 28. august 2002 et forslag til Rådets beslutning om forlængelse med et år indtil den 31. december 2003 af Kommissionens beslutning af 22. december 1989¹⁴. Forslaget forventes vedtaget af Rådet inden den 31. december 2002.

Rådet har i 2002 vedtaget to beslutninger om punktafgifter, nemlig dels Rådets beslutning 2002/167/EF af 18. februar 2002 om bemyndigelse af Portugal til at anvende en reduceret punktafgiftssats i den selvstyrende region Madeira på rom og likører, som fremstilles og forbruges der, samt i den selvstyrende region Azorerne på likører og brændevin, som fremstilles og forbruges der¹⁵, dels Rådets beslutning

¹³ Rådets beslutning 2002/546/EF af 20.6.2002, EFT L 179 af 9.7. 2002, s. 22.

¹⁴ KOM(2002) 473 endelig udg.

¹⁵ Rådets beslutning 2002/167/EF af 18.2.2002, EFT L 55 af 26.2.2002, s. 36.

2002/166/EF af 18. februar 2002 om bemyndigelse af Frankrig til at forlænge gyldighedsperioden for anvendelsen af en reduceret punktafgiftssats på "traditionel" rom fremstillet i dets oversøiske departementer¹⁶.

3.4. På toldområdet kan de foranstaltninger, der er truffet til fordel for regionerne i den yderste periferi, opdeles i to hovedgrupper, nemlig dels foranstaltninger, der skal fremme udviklingen af afgiftsfrie zoner i regionerne i den yderste periferi, dels foranstaltninger, der muliggør toldfri import af visse produkter.

Disse foranstaltninger har hjemmel i traktatens artikel 299, stk. 2.

Hvad angår de afgiftsfrie zoner er Madeiras frizone for tiden den eneste, der er omfattet af særforanstaltninger. Disse indebærer bl.a. en midlertidig ophævelse indtil slutningen af 2008 af FTT-satserne for visse varer til udstyr af frizonen. Endvidere er der indtil den 31. december 2005 indført en gunstig toldbehandling og endog mulighed for en fuldstændig ophævelse af FTT-satserne ved indførslen af visse industriprodukter, der skal forarbejdes i frizonen. De færdige produkter kan toldfrit indsættes i fri omsætning og sendes til andre dele af Fællesskabets toldområde, uden at det er påbudt at geneksportere dem til tredjelande.

Med hensyn til toldfri import af varer har Rådet ved forordning nr. 704/2002 indtil den 31. december 2011 givet tilladelse til midlertidig suspension af FTT-satserne ved indførsel af visse industrivarer (investeringsgoder og råvarer til brug for vedligeholdelse og forarbejdning) og visse fiskerivarer til De Kanariske Øer¹⁷. Disse foranstaltninger skal bl.a. fremme opretholdelsen og udviklingen af de lokale industri- og handelsaktiviteter samtidig med, at toldsuspensionen for varer til endelige forbrugere gradvis afvikles. Disse toldforanstaltninger til fordel for industrivarer ledsages af toldfritagelser baseret på toldkontingenter for fiskeriprodukter, der skal forbruges lokalt, og supplerer fritagelserne på landbrugsområdet.

Ud over ovennævnte foranstaltninger er Kommissionen rede til at behandle enhver anden anmodning om toldforanstaltninger til fordel for regionerne i den yderste periferi, navnlig foranstaltninger, der tager sigte på at kompensere for virkningerne af handelspolitikken over for tredjelande, bl.a. de lande, der grænser op til regionerne i den yderste periferi, dog således at begrænsningerne i traktatens artikel 299, stk. 2, respekteres.

¹⁶ Rådets beslutning 2002/166/EF af 18.2.2002, EFT L 55 af 26.2.2002, s. 33.

¹⁷ Rådets forordning (EF) nr. 704/2002 af 25.3.2002, EFT L 111 af 26.4.2002, s. 1.

4. DE STRATEGISKE OMRÅDER

- 4.1. Flere SMV- og turistprojekter, der indgår i strukturfondsprogrammeringen for perioden 2000-2006, er i gang. På baggrund af de problemer, turistsektoren i visse regioner i den yderste periferi har oplevet i den senere tid, er Kommissionen imidlertid af den opfattelse, at der ud over transportforanstaltningerne er mindst to andre typer foranstaltninger, der skal evalueres og behandles grundigt. Det drejer sig dels om de foranstaltninger, der skal lette SMV'ernes adgang til finansiering og kredit, dels den øgede støtte til erhvervsuddannelsesprogrammerne for disse sektorer.
- 4.2. På transportområdet skal nævnes ændringerne af Fællesskabets retningslinjer for udviklingen af det transeuropæiske transportnet. Siden vedtagelsen af beslutning nr. 1346/2001/EF¹⁸ om ændring af de retningslinjer, der var blevet vedtaget i 1996, er havnene i regionerne i den yderste periferi blevet anerkendt som værende af fælles interesse og integreret i det transeuropæiske net. Herved bliver havnene automatisk berettiget til at modtage finansiering over TEN-budgettet og støtte fra Samhørighedsfonden. Endvidere fremsendte Kommissionen den 6. november 2001 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af beslutning nr. 1692/96/EF om Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet. Forslaget, der for tiden behandles i Parlamentet og Rådet, medtager blandt de prioriterede indsatsområder udviklingen af infrastrukturer, der gør det muligt at forbinde regionerne i den yderste periferi med de centrale regioner i EU.

Endvidere har Kommissionen den 5. februar 2002 forelagt Rådet og Parlamentet et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EF-tilskud til forbedring af godstransportsystemets miljøpræstationer, det såkaldte Marco Polo-program. Parlamentet og Rådet behandler for tiden Kommissionens forslag, hvorefter regionerne i den yderste periferi kan deltage i de tre typer projekter, programmet omfatter: "trafikoverflytningsprojekter", katalysatorprojekter (f.eks. sejlede motorveje) samt fælles læringsprojekter (f.eks. forbedring af procedureerne i havnene).

Generelt opfatter Kommissionen transport som et strategisk led i udviklingen af regionerne i den yderste periferi, hvilket også fremhæves i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Sevilla og i den erklæring, der blev vedtaget af formændene for regionerne i den yderste periferi i La Palma den 15. oktober 2002. Derfor vil transportspørgsmålene blive indgående behandlet i den rapport om fremtiden for regionerne i den yderste periferi, som Kommissionen ifølge konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Sevilla skal fremlægge i slutningen af 2003. Med henblik herpå vil der i overensstemmelse med konklusionerne fra Kommissionens møde med overvågningsudvalget for regionerne i den yderste periferi, der blev afholdt i Bruxelles den 2. oktober 2002, blive oprettet en transportarbejdsgruppe under Kommissionens tværtjenstlige gruppe. Arbejdsgruppen skal bl.a. behandle statsstøttespørgsmål og transportsektorens forsyningspligtigheder (især spørgsmålene om tilpasningen af de eksisterende EF-værktøjer til de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi og om kompensationen for disse regioners handicap) samt mobiliseringen af strukturfondene (især på infrastrukturområdet) for at opretholde og

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1346/2001/EF af 22.5.2001, EFT L 185, s.1.

udvikle de transportmidler, der skal afhjælpe det handicap, som regionernes beliggenhed i den yderste periferi medfører.

- 4.3. Hvad angår energi skal nævnes udviklingen med hensyn til EF-retningslinjerne for det transeuropæiske energinet. Den 6. marts 2002 forelagde Kommissionen Parlamentet og Rådet et forslag til beslutning om ændring af beslutning nr. 1254/96/EF om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet. Ved dette forslag, der er under behandling i Parlamentet og Rådet, udvides EF-retningslinjerne for TEN-energi til også at omfatte den indbyrdes forbindelse mellem randområderne og regionerne i den yderste periferi. Der i denne forbindelse identificeret to projekter af fælles interesse, nemlig dels udvikling af elnet i disse regioner og regionernes tilslutning hertil, dels indførelse af naturgas og anlæg af gasledningsnet i de samme regioner. Denne integrering vil gøre projekterne berettigede til TEN-finansiering, herunder især medfinansiering af undersøgelser og andet forberedende arbejde.**

Opmærksomheden skal tillige henledes på det forslag til beslutning om et flerårigt program for tiltag på energiområdet, som Kommissionen den 10. april 2002 forelagde Parlamentet og Rådet. Der er tale om programmet "Intelligent energi i Europa" (2003-2006). Dette forslag, som for tiden behandles af Parlamentet og Rådet, tilskynder regionerne i den yderste periferi, der ifølge deres natur har interesse i programmet (effektiv energiudnyttelse og fremme af vedvarende energikilder), til at deltage i programmet, ligesom forslaget indeholder bestemmelser om væsentlige foranstaltninger, der kan iværksættes til fordel for disse regioner. Foranstaltningerne vil blive nærmere fastlagt i Kommissionens arbejdsprogram.

Hvad angår kompensationen for de meromkostninger til energitransport, regionerne i den yderste periferi har, finder Kommissionen det nødvendigt at drøfte spørgsmålet med disse regioner og de pågældende medlemsstater for sammen at afgøre, hvorledes nationale løsninger og EF-løsninger på dette problem bedst kan kombineres.

- 4.4. På miljøområdet er Kommissionen opmærksom på, at der under midtvejsrevisionen af strukturfondsprogrammeringen skal tages hensyn til de ultraperifere regioners behov for miljøinfrastrukturer. Endvidere understreger Kommissionen, at spørgsmål af væsentlig betydning for regionerne i den yderste periferi (f.eks. spørgsmål om klimaændringer, beskyttelse af biodiversiteten, forvaltning af kystområder, havmiljø og civilbeskyttelse) er højt prioriteret i Fællesskabets sjette miljøprogram.**
- 4.5. Udviklingen af informationssamfundet og telekommunikationen har afgørende betydning for udviklingen af regionerne i den yderste periferi på samme måde som udviklingen af havne og lufthavne, idet disse infrastrukturer bidrager til at mindske den geografiske afstand og gør det muligt at indføre applikationer af stor betydning som f.eks. e-handel, e-forvaltning og telemedicin. Også andre sektorer som f.eks. uddannelse, turisme og forskning har naturligvis fordel af udviklingen på dette område.**

Den telekommunikationspakke, som Kommissionen vedtog i marts 2002, skal gennemføres af de nationale myndigheder i løbet af 2003, også i regionerne i den yderste periferi. Kommissionen vil etablere de nødvendige kontakter med de nationale myndigheder og henlede disses opmærksomhed på, at der ved

gennemførelsen af regelpakken skal tages hensyn til behovene i regionerne i den yderste periferi.

Endvidere afholdt Kommissionen den 11. og 12. april 2002 sammen med det spanske formandskab en konference om informationssamfundet og den bæredygtige regionale udvikling. Et af resultaterne af denne konference er en aftale med regionerne i den yderste periferi om at iværksætte et program for indførelsen af informationssamfundet i disse regioner. Kommissionen vil støtte den arbejdsgruppe, der skal nedsættes af regionerne, i arbejdet med at fastlægge og gennemføre en handlingsplan på dette område.

Samtidig vil Kommissionen som led i kontrollen med priserne for telekommunikationsydelser sørge for, at regionerne i den yderste periferi i perioden 2003-2005 ikke bliver takstmæssigt forskelsbehandlet, og arbejde for en bedre konkurrence, der kan reducere priserne.

Hvad angår programmerne for nyskabende aktioner er det positivt, at regionerne i den yderste periferi allerede i 2001, dvs. i programmets første år, udviste stor interesse for den nye generation af nyskabende EFRU-aktioner for perioden 2000-2006. Programmet definerer, hvad der forstås ved nyskabende aktioner til fremme af den økonomiske og sociale udvikling, og støtter en nyskabende praksis inden for de prioriterede områder "informationssamfund", "teknologisk innovation" og "bæredygtig udvikling".

Situationen i de forskellige berørte regioner er følgende:

- Réunion har valgt at målrette sit regionale program for nyskabende aktioner mod en opkvalificering af befolkningen og en tilpasning af kvalifikationerne til de stillinger, virksomhederne tilbyder inden for de nye informations- og kommunikationsteknologier, med henblik på at skabe fremdrift i den lokale økonomi
- De Kanariske Øer har lagt vægt på en regional strategi, der skal integrere øgruppen i informationssamfundet (befolkning, virksomheder, nye erhvervsaktiviteter)
- Madeira har koncentreret sin innovationsindsats om fastlæggelsen af en regional strategi samt pilotprojekter inden for FTU og bæredygtig udnyttelse af det lokale potentiale.

Guadeloupe og Azorerne fremlagde i maj 2002 deres programmer for nyskabende aktioner, som for tiden evalueres af Kommissionens tjenestegrene.

Endelig skal det med hensyn til informationssamfundet tilføjes, at Kommissionen ligeledes vil sørge for, at det sjette rammeprogram for forskning og det europæiske forskningsrum gennemføres på en måde, der gør det muligt for regionerne i den yderste periferi at udnytte resultaterne, herunder især resultaterne på det højt prioriterede informationssamfunds område. Med henblik herpå skal der vælges en dynamisk og nyskabende tilgang til problemerne, som kan sikre en bæredygtig udvikling, hvilket da også blev fremhævet af formændene for regionerne i den yderste periferi i deres konklusioner fra La Palma-konferencen i oktober 2002.

- 4.6. På forskningsområdet har Kommissionen fået gennemført en undersøgelse af forskningspotentialet i regionerne i den yderste periferi. Undersøgelsen havde til formål ud fra en oversigt over de eksisterende midler at identificere de foranstaltninger, der er nødvendige for, at regionerne i den yderste periferi kan deltage i det europæiske forskningsrum, og for at bryde den isolation, der præger forskningen i disse områder.**

Undersøgelsen med de tilhørende anbefalinger blev fremlagt under La Palma-konferencen i oktober 2002. Kommissionen vil sammen med regionerne i den yderste periferi gennemgå anbefalingerne for at sikre, at Fællesskabets, medlemsstaternes og regionernes foranstaltninger fremmer integrationen af den forskning, der finder sted i regionerne i den yderste periferi.

- 4.7. Hvad angår uddannelse fremhæver Kommissionen de regionale uddannelsesnetværks betydning for den bæredygtige udvikling.**

5. DEN INTERNATIONALE DIMENSION OG DET REGIONALE SAMARBEJDE

Under hensyntagen til den internationale dimension tilstræbes det at integrere regionerne i den yderste periferi i deres regionale sammenhæng. Dette forudsætter bl.a. en korrekt bedømmelse af virkningerne af handels- og associeringsaftalerne med de regioner og lande, der befinder sig i samme geografiske område som regionerne i den yderste periferi. Derfor har Kommissionen iværksat en undersøgelse, der bl.a. vil bestå i en analyse af virkningerne for regionerne i den yderste periferi af den nye partnerskabsaftale mellem AVS og EU samt initiativet "alt undtagen våben". Undersøgelsen skal ligeledes tage hensyn til virkningerne af de øvrige relevante handelsforanstaltninger og -aftaler, især handelsaftalerne med middelhavslandene.

Undersøgelsen skal identificere de foranstaltninger, der kan træffes for at sikre, at regionerne i den yderste periferi udnytter mulighederne for at fremme deres økonomiske og handelsmæssige aktiviteter og foretage de tilpasninger, som handelsforanstaltningerne og -aftalerne kræver.

Hertil kommer, at de tre for nyligt godkendte INTERREG III B-programmer, der særlig tager sigte på regionerne i den yderste periferi, stiller yderligere finansiering til rådighed for disse regioner med henblik på at fremme deres harmoniske integration i den regionale sammenhæng. INTERREG-programmernes udviklingsstrategi er baseret på en åbning over for omverdenen og regional integration, og programmerne vil gøre det muligt at iværksætte samarbejdsaktioner mellem regionerne i den yderste periferi samt multilaterale aktioner.

6. KOMMISSIONENS ARBEJDSPROGRAM FOR 2003 HVAD ANGÅR REGIONERNE I DEN YDERSTE PERIFERI

6.1. Kommissionens arbejde på dette område er præget af partnerskabsforbindelserne med regionerne i den yderste periferi, og der skal derfor tages hensyn til drøftelserne med formændene for regionerne, overvågningsgruppen samt de arbejdsgrupper, der er oprettet på specifikke områder som f.eks. transport, statsstøtte, energi, traditionelle produkter, forskning og informationsfund.

6.2. Kommissionen vil fortsætte sin evaluering af gennemførelsen af EF-traktatens artikel 299, stk. 2, der vedrører regionerne i den yderste periferi, ved at udarbejde situationsrapporter hvert halve år og ved sideløbende med udarbejdelsen af den tredje rapport om den økonomiske og sociale samhørighed at udarbejde rapporten om en samlet strategi for regionerne i den yderste periferi. Ud over de EF-politikker, der traditionelt behandles i forbindelse med foranstaltningerne til fordel for regionerne i den yderste periferi, vil Kommissionen sammen med disse regioner tage mere aktuelle emner op som f.eks. indvandring og den institutionelle placering i den fremtidige traktat af artikel 299, stk. 2.

7. KONKLUSIONER

I perioden 2002-2003 trænger væsentlige og vanskelige spørgsmål sig på for så vidt angår regionerne i den yderste periferi. Endvidere er det generelt nødvendigt for at opnå den tilstræbte bæredygtige udvikling af disse regioner at inddrage flere forskellige fællesskabspolitikker i løsningen af problemerne. Fælles for disse foranstaltninger skal være en mulighed for korrekt at vurdere de særlige forhold i disse regioner og finde EF-finansierede løsninger, der er baseret på fællesskabsretten. Kommissionen er klar over, at dette er en stor udfordring, og har allerede taget mange initiativer på dette område, ligesom den vil arbejde videre med den samlede strategi for disse regioner.